Anul al 57-lea
10 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/93.

Nr. 191 Duminică 14 Iulie 1940
10 Pagini
P IIII

BIBLIOTECA CENTRALĂ ACADEMIA SIBIIU

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei
UNIV.-SPORT 500 lei

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

SPAȚIUL ECONOMIC EUROPEAN

Principiul școalei liberale: „Laisser faire, laisser passer, le monde va de lui même", care a guvernat destinele economice ale lumii în veacul trecut și a creiat structura ordinei burghezo-capitaliste din zilele noastre, — cu toate elanurile de creație și de propășire materială, dar și cu tot convoiul inegalităților sociale și al crizelor periodice inevitabile — începuse încă dinainte de războiul cel mare să primească amendări tot mai accentuate, care au dus cu timpul la afirmarea și practicarea metodelor intervenționiste. Războiul mondial din 1914, criza economică din 1929—1932, cu toate frământările ce au prefațat și au pregătit războiul de azi, au format climatul propriu — moral și material — pentru desvoltarea și perfecționarea sistemelor intervenționiste-autoritare, aplicate mediului economic.

Din intențiile și inițiativele date până acum la iveală, cu privire la formele ce cată să se imprime viitoarei organizări economice a Europei, — și acordurile de colaborare ale Germaniei cu Sud-Estul este un început indicativ — se poate deduce intenția de creiare a acestei unități economice europene, întemeiată pe o cât mai strânsă și eficientă colaborare a economiilor naționale, în sensul unei comunități de viață și destin european.

Economiile germană și italiană vor forma cu celelalte economii naționale ale Continentului marele spațiu economic european, care, în cursul lui, se va servi de cele mai diferite forme ale politicii comerciale, dela sistemul preferențial până la uniuni vamale și valutare. Principiul economiei dirijate extins la toate țările participante va ușura colaborarea, asigurând un echilibru între producție și necesitățile consumului. prețuri remuneratorii și organizarea metodică a schimbului de mărfuri și prestații. Acest schimb se va face pe baza sistemului compensațiilor, dar spațiul continental — ca unitate — va putea să întreprindă comerțul liber cu celelalte economii transcontinentale.

In acest sistem, dominând concepția reglementării pieților, se speră că nu vom mai avea de înregistrat variații sensibile de prețuri mai ales la produsele agricole, ceeace a împins la pauperizare pe agricultorii europeni. Prin ridicarea puterii de cumpărare și a nivelului de viață al agricultorului, industria însăși va câștiga noui loturi de consumatori.

Din alte elemente ce ni se dau, rezultă că în noua economie principiul inițiativei particulare nu va fi desființat; libera întreprindere va funcționa mai departe, dar scuturată de speculanți și de pirații burselor.

In general s'ar tinde la creiarea, în noul spațiu economic european, a unei sinteze cât mai puțin biurocratice între acțiunea de dirijare a economiei și inițiativa privată, indispensabilă desvoltării sănătoase a forțelor producției europene.

M. S. REGELE ȘI PARTIDUL NAȚIUNII

Cu prilejul inaugurării sediului „Partidului Națiunii", s'a oficiat un serviciu religios la care a asistat M. S. Regele conducătorul suprem al destinelor țării, secondat de fruntașii acestei organizații politice unice.

Manifestația de dragoste și devotament făcută de cei prezenți primului cetățean al Țării a pus încă odată în evidență cât de trainică este legătura între Țară și Tron.

„Partidul Națiunii", menit să strângă laolaltă pe toți fiii neamului românesc, are drept țel să facă să dispară deosebirile de concepții și de metode cari divizau pe conducători și să stabilească o unitate sufletească desăvârșită pentru ca interesele țării să fie îndrumate potrivit unei directive care să aibă adeziunea națiunei întregi.

Aceasta este semnificația faptului că M. S. Regele are și conducerea supremă a „Partidului Națiunii", organism ce trebue să cuprindă toate elementele dinamice, vii, muncitoare, exponente ale nației întregi.

In toată Istoria poporului român stă scris că Domnul era totdeauna nu numai conducătorul, dar sfătuitorul permanent, diriguitorul tuturor treburilor obștești și mai ales în vremuri grele cuvântul său precumpănitor cântărea greu înainte de luarea hotărîrilor.

România modernă a înconjurat întotdeauna Dinastia cu o dragoste sinceră și devotată și consideră rolul ei drept prim factor de propășire a țării, un simbol în jurul căruia se încheagă solidaritatea națională.

Prin crearea „Partidului Națiunii" sub înalta oblăduire a M. S. Regelui, triumfă ideea că interesele individuale rămân în umbră și că directivele nu se dau decât inspirate de totalitatea intereselor naționale și românești.

Statul rămâne preocuparea de căpetenie și toată activitatea va fi depusă numai potrivit aspirațiilor colectivității întregi pe care o reprezintă firesc Șeful Statului, M. S. Regele.

PRIETENIA SCHIMBATĂ IN RĂZBOI

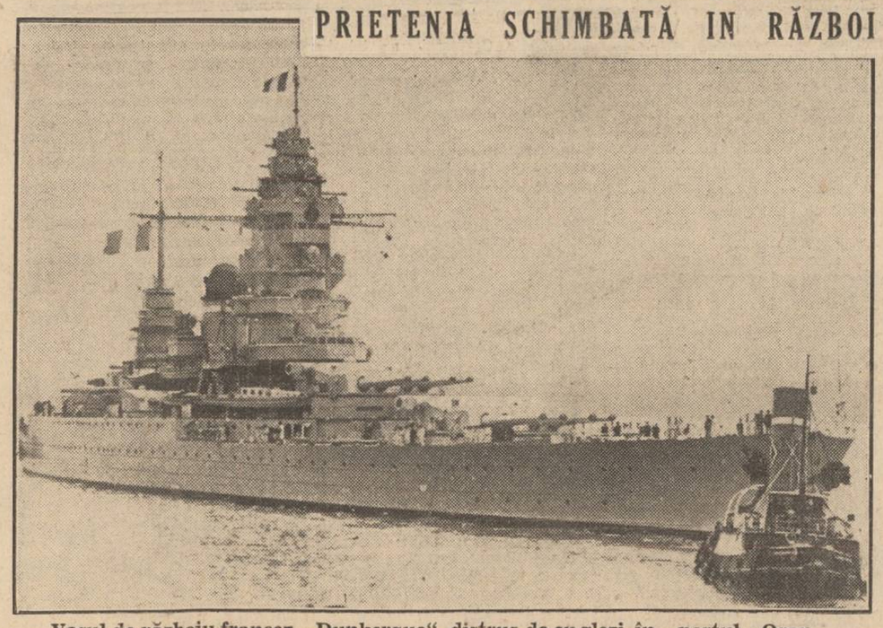

Vasul de războiu francez „Dunkerque", distrus de englezi în portul Oran.

FAPTELE VORBESC

Declarațiile d-lui Nichifor Crainic, ministrul propagandei naționale, făcute Luni directorilor de ziare întruniți în cabinetul său, ne îndeamnă să îndrăznim — ceeace până acum nu era îngăduit — să răspundem acelora cari de mai bine de doi ani încoace din socoteli ușuratice nu au făcut decât să ponegrească prin scris într'un fel pe cât de nedrept, tot pe atât de violent, rolul generațiilor cari au îndeplinit visul nostru secular și au desăvârșit, prin activitatea și patriotismul lor, România Mare.

Intelectual de rasă, ziarist de profesie, slujitor al presei cotidiane și gânditor de seamă, d. Nichifor Crainic, vorbind ca un cunoscător al nevoilor ceasului de față, a spus, între altele, că guvernul din care face parte înțelege rolul criticei constructive și va îngădui presei să-i arate cinstit și frățește, neajunsurile și abuzurile ce s'ar săvârși în orice direcție. Această declarație este de natură să servească în primul rând guvernul, care va putea avea astfel în presă un colaborator prețios în aceste timpuri de restriște națională, și în al doilea rând va servi și opinia publică atât de doritoare să afle, în fine, că ar putea fi informată și îndrumată în mod cinstit și că va putea judeca ea însăși situația în adevărata ei lumină, fără a mai fi influențată de zvonurile pătimașe, puse în circulație de naivi, de ușuratici, de interesați și, de multe ori, — ceeace este și mai grav, — de dușmani ai neamului românesc.

Sub impulsiunea unor temperamente neînfrânate, s'a aruncat oprobriu asupra unei părți din populațiunea țării acesteea, în credința că astfel s'ar înlesni unele experimentări socotite de oameni înțelegători ca necorespunzătoare vremurilor actuale.

Noi socotim că, pentru liniștea țării, pentru o armonioasă colaborare a unui cât mai mare număr de români la opera de redresare și de îndreptare a tot ce a fost cu totul greșit până acum, ar fi bine, ar fi prudent, ar fi chiar imperios necesar să se facă să înțeleagă și, la rigoare, să nu se mai îngădue continuarea ponegririi unei generațiuni ale cărei fapte sunt inscrise în cartea de aur a neamului.

Denigratorii își închipuesc că se găsesc în nota zilei dacă prin scrisul lor injosesc generațiile cari s'au succedat în această țară de aproape un secol încoace și cari au, în istoria acestui neam, drepturi câștigate la titluri de merit.

De abia dacă se face grația de a se acorda oarecare îndulgență celor mai bătrâni. Incolo, clasele conducătoare dintre 1870—1910 n'au fost la înălțimea datoriei lor, n'au mai avut flacăra de credință românească ce mistuia sufletul generației dela 1848.

Cât de repede se uită istoria și cu ce ușurință se fac afirmări false! Care om de bună credință nu-și amintește starea țării noastre în 1870, când de abia se stabilise dinastia străină, când totul era de făcut în noul Stat, când noua stare trebuia adaptată legiuirilor și organizației moderne, înlăturându-se pe de-a-întregul vechea alcătuire medievală-orientală a Principatelor?

Care om de bună credință nu-și amintește că generația conducătoare de atunci a făcut războiul Independenței, a făcut Regatul, a organizat armata și finanțele, a înzestrat țara cu drumuri, cu școli, cu căi ferate, etc. etc.? Stat sărac era România pe atunci, dar ea era condusă de oameni cari au știut să folosească toate împrejurările în slujba neamului lor și cari și-au pus patriotismul mai presus de orice alte interese.

Cum pot fi uitate toate acestea? Și în ce scop se tulbură sufletul și conștiința generației tinere de astăzi, strecurându-i-se otrava disprețului pentru tot ce a fost, nimicindu-i legătura trainică cu trecutul neamului, distrugându-i cu voință orice izvor de inspirație din munca, din patriotismul, din înțelepciunea și sacrificiile conducătorilor din trecut? De unde nevoia ca în perioada aceasta de transformare, când suntem încă în domeniul experiențelor și al adaptărilor, când trasformarea nu trebuie să fie numai de suprafață, ci profundă, de unde nevoia să se azvârle piatra în tot ce a fost și a stăruit în această țară, în clasele conducătoare ale trecutului nostru de suferințe, dar și de glorie? Ce fel de acțiune de regenerare și de înălțare ar fi aceea, care ar începe prin a distruge totul înainte de a creea ceva?

A spune că, clasa conducătoare dela 1916 a fost lipsită „de înălțare sufletească și că era gata de a porni oriunde", este o afirmare strigător de nedreaptă.

Conducătorii dela 1916, în frunte cu marele Rege Ferdinand cel Leal, au făcut România Mare.

Generația dela 1916, atât de pe nedrept repudiată astăzi, după ce cu înțelepciunea ei și cu sângele vărsat de ea a făcut această România Mare, a avut tot ea greaua sarcină de a organiza, de a armoniza viața și interesele atâtor români cari au trăit în afară de sânul patriei mame și au fost deprinși cu alte obiceiuri și alte nevoi. Tot generația dela 1916 a avut greaua sarcină de a organiza și de a stabili legăturile noastre internaționale și de a așeza România într'un cadru de durabilitate și trăinicie despre care nimeni nu se îndoia până acum de curând. Pentru ce să fie urgisită această generație, când faptele ei bune stau de față și când aceste fapte vorbesc dela sine și nu pot fi șterse din istoria țării?

Să nu falsificăm istoria. Să lăsăm s'o scrie cei neinteresați de patimă. Să nu generalizăm și, dacă sunt de stabilit răspunderi, să se facă aceasta fără ură și fără părtinire, dacă într'adevăr voim să păstrăm statul și să garantăm viitorul lui de greșeli, cari nu ar mai putea fi de nimeni și nici când acoperite.

X. X.

INTOARCEREA TRIUMFALĂ DE PE FRONT

La Berlin: Cancelarul Hitler în drum dela gară spre Cancelaria Reichului

REVENDICĂRILE TERITORIALE ALE UNGARIEI

DUPĂ CONVERSAȚIILE DELA MÜNCHEN

de R. SEIȘANU

Intrevederea pe care au avut-o d-nii Teleki și Csaky — primul ministru și ministrul de externe ai Ungariei — cu d-nii von Ribbentrop și contele Ciano, miniștri de externe ai Germaniei și Italiei, a fost provocată de pretențiile teritoriale ale Ungariei.

Actualii conducători ai Ungariei cred că, de oarece tratatul dela Versailles s'a prăbușit, aceeaș soartă ar urma să aibă și tratatul dela Trianon.

Ei uită însă deosebirile esențiale de ordin principial și de drept, între cele două tratate. Ungaria dinainte de 1918 a făcut parte din monarhia dualistă habsburgică, care s'a prăbușit, pentru că a fost un stat mozaic de naționalități.

Ungaria aceea nu a fost un stat național unitar, căci a avut sub dominația sa numeroase naționalități: Români, Germani, Slovaci, Sloveni, Croați, Ruteni, Italieni, ș. a. Ea a fost un stat poliglot și cu o structură medievală, ce n'a mai putut corespunde epocei moderne, după deșteptarea naționalităților și triumful principiului rasist și etnic.

Germania și Italia s'au unificat pe temeiul principiului etnic.

D. Hitler, șeful Reichului al III-lea, a recunoscut că fosta monarhie habsburgică, sub forma statului monstruos dualist austro-ungar, nu mai avea nici o rațiune de a exista, fiind un aglomerat de națiuni și naționalități, fără nicio consistență și cohesiune politică și națională.

Delegații Ungariei, la conferința păcei din Paris, conduși de contele Apponyi, au recunoscut și ei, că Ungaria „milenară" a fost un stat „poliglot", ca și Austria. In asemenea condiții amândouă au trebuit să dispară. Dacă Austria s'a unit, cum era și firesc cu Germania, pe temeiul principiului naționalităților, tot așa s'a unit Transilvania și Banatul cu România, pe temeiul aceluiaș principiu.

Ungaria după 1918 ar fi trebuit să fie un stat național unitar. Totuși, ea a profitat de o conjunctură favorabilă, ca să ocupe teritoriul rutean, ce nu i se cuvenea de drept și acum urmărește o politică de revendicări teritoriale, pe seama statelor vecine ce s'au constituit pe baza principiului unificării naționale. Această politică este primejdioasă prin scopurile ce le urmărește, căci ea tinde să întrețină un focar de agitații în Europa centrală.

In ce privește revendicările teritoriale ale Ungariei de la est, ele sunt nu numai nedrepte, dar absurde.

Am reprodus într'un articol trecut constatarea plină de amărăciune pe care a făcut-o în 1912 contele Bethlen, fostul prim-ministru al Ungariei privitoare la „oceanul etnic român" ce se întinde până în valea Tisei. Nu numai contele Bethlen a făcut această constatare, în ajunul războiului mondial, ci și alți compatrioți, ai săi, care au studiat problema românească din Transilvania și Banat în legătură cu interesele Ungariei de-atunci.

Interesant este faptul următor:

Prezentată problema românească din Transilvania și Banat sub aspectul unui întreit pericol pentru maghiarime — numeric- etnic, național-politic și social-economic — oameni politici ca Bethlen și Tisza, în acord cu mai mulți istorici, etnologi, geografi și chiar academicieni maghiari, au ținut, în interesul tezei lor dinainte de războiul mondial, să fixeze linia de demarcație etnică, între massa etnică românească și cea maghiară. Așa dar, o linie de demarcație conformă principiului naționalităților și a raportului numeric, bazată pe cercetări și

(Continuare in pag. 2-a)

DUPĂ INTREVEDERILE DELA MUENCHEN

TOATE STATELE DIN SUD-ESTUL EUROPEAN TREBUE SĂ AIBĂ INCREDERE IN GERMANIA—SE SPUNE LA BERLIN

Prin telefon dela corespondentul nostru particular

Berlin, 11. — Acum, după ce tăcerea forurilor autorizate dela Wilhelmstrasse asupra celor ce s'au discutat la München nu mai e păstrată cu atâta rigurositate, se poate spune că se confirmă totul ce s'a spus în diverse dări de seamă, asupra principiilor fundamentale după care s'a condus politica externă germană, indiferent de evenimentele de pe câmpurile de luptă.

In acest sens vechile probleme de politică internă, chiar dacă ar prezinta un nou aspect în urma transformărilor din ultimul timp, vor trebui să fie puse în concordanță cu aceste principii.

Conform celor exprimate de forurile autorizate germane, „politica dela München" ar consta în anunțarea solidarității dintre Germania, Italia și Ungaria. Trebue totuș relevat că această solidaritate s'ar referi în primul rând la chestiunile de natură economică, și că după terminarea războiului toate aspirațiile economice ale Germaniei și Italiei urmează să fie realizate și în nici un caz zădărnicite prin punerea de noi probleme de natură specială.

Afară de aceste aspirații de natură economică, se pune pe primul plan și menținerea păcii în bazinul dunărean. Forurile autorizate germane accentuează necesitatea realizării acestor două puncte, fapt hotărît în deplin acord de reprezentanții celor trei state în cursul convorbirilor pe care le-au avut la Muenchen. Viitorul — nu se spune precis când va începe aceasta — va trebui să prevadă o pace lipsită de vechile resentimente și, după cum se spune, „lipsită" de ură și intrigi".

Cercurile autorizate germane precizează că pentru a se putea ajunge la o astfel de situație, va trebui în primul rând ca Anglia să fie îngenunchiată, putându-se realiza astfel o comunitate de interese pe care să se bazeze noua ordine europeană.

Aceleași foruri autorizate cred că este necesar să atragă atenția asupra faptului că la Wilhelmstrasse sunt menționate anumite discursuri, cum este acela rostit de subsecretarul de stat Butler în Camera Comunelor, care trebue considerate ca dovezi că Anglia continuă să nu renunțe la politica ei de extindere a războiului.

In această privință „Deutsche Allgemeine Zeitung" amintește și de Rusia Sovietică față de care Anglia a recurs la tot felul de intervenții.

Ziarul spune că toată lumea își amintește de aceste intervenții ale Angliei față de Rusia.

Este în acelaș timp demn de relevat faptul că „Deutsche Allgemeine Zeitung" precizează că orice noui probleme s'ar putea pune după terminarea războiului în Sud-Estul european, toate statele din această regiune trebue să aibă încredere și să se supună arbitrajului Germaniei, renunțând pentru totdeauna la influența Angliei, care le-a dus la marginea prăpastiei.

ACTUALUL STATU-QUO BALCANIC NU VA FI TURBURAT DE NIMENI—SE SPUNE LA ROMA

Prin telefon dela corespondentul nostru particular

Roma, 11 Iulie. Chiar și după terminarea convorbirilor italo-germane dela Berlin și a celor italo-germano-maghiare de la Muenchen, cercurile politice italiene nu ies din rezerva lor, iar presa italiană se limitează să reafirme perfecta solidaritate a axei în toate direcțiile. In concluzie se crede că, în ceea ce privește importantele probleme ale Europei Dunărene și Balcanice, ele au fost examinate pe larg în convorbirile din zilele trecute, iar soluționarea acestor probleme a fost amânată până la terminarea conflictului sau cel puțin până după atacul împotriva Angliei.

E deci natural — după cum am mai spus deatâtea ori — că, dată fiind ordinea de precedență, după importanța și urgența chestiunilor pe care puterile axei trebue să le soluționeze de comun acord, ele să se gândească mai întâi la eliminarea adversarului, care e Anglia, lăsând pe planul al doilea alte chestiuni, dar ținând seama ca pacea din Sud-estul european să nu fie turburată.

Se recunoaște deci că miniștrii unguri au dat o formală și definitivă adeziune la această teză și dacă această teză nu va fi turburată de activitatea diplomatică, atenția generală va fi, în zilele viitoare, atrasă exclusiv asupra desvoltării operațiilor militare italo-germane contra insulei și posesiunilor britanice.

Merită să fie semnalate cu deosebire cele scrise în ziarul „Telegrafo" de d. Ansaldo, care, după cum se știe, a făcut parte din suita contelui Ciano.

D-sa arată că după ocuparea Basarabiei, în Ungaria s'a manifestat o mare nerăbdare pentru satisfacerea cunoscutelor revendicări teritoriale. S'a explicat însă că, în realitate, acest moment nu e potrivit pentru asemenea chestiuni și că e interesul axei ca, acum, țările Europei Orientale să stea liniștite și cu frontierele neatinse.

Făcând presupuneri asupra celor pe care d-nii Hitler, Ciano și Ribbentrop le-ar fi putut spune reprezentanților Ungariei, d. Ansaldo scrie că, fără îndoială, s'a mulțumit pentru perfectul calm păstrat de guvernul ungur în aceste ultime și grave 10 zile și că s'a spus că ar fi de dorit ca guvernul ungur să continue pe această linie, adică să țină prezentă necesitatea europeană a păstrării păcii în Balcani. Natural acestea au fost însoțite de reconfirmarea, căreia prezența d-lui Hitler i-a dat o specială solemnitate, a înțelegerii pe care Germania și Italia o au pentru aspirațiile maghiare și pentru sacrificiul pe care îl face astăzi Ungaria.

Afară de acestea se mai reține și altceva destul de important în plus: asigurarea că actualul statu-quo balcanic nu va fi turburat de nimeni și că de sacrificiul Ungariei nu va profita nimeni și cu atât mai puțin vreo putere balcanică.

Aceasta este, fără îndoială, substanța întâlnirii diplomatice și oamenii guvernului ungar au arătat, în special de la ocuparea Basarabiei, o deosebită înțelegere a realităților europene și o înaltă conștiință a propriei responsabilități.

*

Presa italiană scoate în relief rezultatele strălucite ale acțiunii navale și aeriene din Mediterana contra forțelor britanice, din zilele de 8 și 9 cr., care însemnează două zile de glorie pentru armele fasciste.

ENRICO CAPRILE

LA ULTIMA ORĂ:

CE SPUNE O NOTĂ OFICIOASĂ GERMANĂ

RETRAGEREA ROMÂNIEI DIN SOC. NAȚIUNILOR

Guvernul român a hotărât — după cum s'a anunțat — retragerea României din Societatea Națiunilor. Este, firește, o urmare logică a nouei orientări a politicei noastre externe alături de axa Berlin-Roma.

Instituția internațională dela Geneva a încetat de mult de a mai inspira popoarelor încredere. Nenumăratele ei deficiențe, formalismul ei biurocratic, tergiversarea în soluționarea problemelor ce veneau înaintea ei și, mai presus de toate, imposibilitatea în care s'a găsit, aproape totdeauna, de a face să i se respecte hotărârile, au dovedit că forul genevez nu întrunea condițiunile necesare unei instituțiuni, a cărei menire inițială a fost menținerea păcii între popoare și asigurarea ei printr'o acțiune solidară și colectivă.

Desigur au fost domenii în care diferite secțiuni ale Societății Națiunilor au avut o activitate rodnică. Astfel pe terenul social, pe cel sanitar, în chestiunea refugiaților bulgari, turci și greci și chiar în chestiunea asistenței financiare dată Ungariei și Austriei. Pe planul politic internațional însă, activitatea Genevei a fost în mod repetat deficitară. Și se poate spune că rolul negativ al ligii genevez creștea pe măsură ce se accentua mai mult dinamismul statelor totalitare, unde ideea națională, ideea de securitate se întemeiau pe realități pozitive, țineau seamă de fapte iar nu de iluzii. Tocmai în acest antagonism de concepție de viață internațională a stat originea declinului Societății Națiunilor, care ignorând realitățile se menținea, în mod constant, pe planul iluziilor și al vorbelor deșarte. Alcătuire pur juridică, forul genevez își pierduse contactul cu lumea reală și aceasta a constituit origina nenumăratelor lui erori printre cari, foarte gravă, a fost acea făcută față de Italia în chestiunea etiopiană și care a dus nu numai la retragerea Italiei din ligă, dar la schimbarea întregei politici externe a Romei.

Au fost și erori de altă natură care, jignind demnitatea și suveranitatea națională a diferitelor state, au sfârșit prin a slăbi legăturile acestora cu liga. Astfel persistența amestecului în chestiunile minoritare a jignit de multe ori inutil și pe nedrept statele în care el se exercita.

In coloanele acestui ziar am relevat de multe ori aceste grave erori ale forului genevez care, după cum de altfel am arătat la timp, a încetat de fapt de a mai exista în clipa izbucnirei războiului actual, erori cari au determinat, în mod fatal, declinul din ce în ce mai accentuat al Societății Națiunilor.